

Giã T Trung Qu c

Tác Giả: Liao Yiwu / Trùng D ng (gi i thi u & chuy n ng)
Thứ Tư, 28 Tháng 9 Năm 2011 06:57

Ch c có vi c thoát kh i cái nhà tù vĩ đ i và vô hình có tên là Trung Qu c này tôi m i có th vi t và xu t b n m t cách t do. (Liao Yiwu)

Liao Yiwu ([en Wikipedia](#))

L i gi i thi u: Bài “Giã T Trung Qu c” đ c đ ch t b n Anh ng t a là “Walking Out on China”(do Wen Huang đ ch t t ng Trung Hoa) c a nhà văn đ i kháng Trung Hoa, Liao Yiwu, xu t b n trên The New York Times s ra ngày 15 tháng 9, 2011. Ông Liao, đ c theo l i Hán Vi t là Liêu Di c Vũ, cũng còn đ c b t t i đ i tên Lao Wei, sinh năm 1958 t i t nh Sichuan, đung vào năm Mao tr ch Đ ng phát đ ng chi n đ ch M t B c Nh y Vi t đã đ a c n c vào n n đối tr m tr ng. Chính ông Liao cũng suýt ch t đối khi m i 2 tu i.

Ông là tác gi , phóng viên, nh c sĩ và thi sĩ c a nh u tác ph m b chính ph Trung C ng l i t vào lo i ph n cách m ng vì đã mô t b trái c a ch đ thay vì tô h ng, và đã góp ph n đ a ông vào ch n lao tù, b v con b ng h u xa lánh. Ra tù có lúc ông đã s ng nh m t ng i không nhà, k m ăn đ nh t b ng ngón th i sáo mà ông đã h c đ c t m t v s trong th i gian ò tù, trong khi t p t c ghi nh n đ i s ng c a nh ng ng i b t qua các k h c a cu c c i cách kinh t b ng h th ng t b n c a B c Kinh. Tác ph m c a ông, trong s đó có nh u cu n là nh ng gom góp các cu c ph ng v n v i nh ng ng i cùng đnh hay s ng bên l xã h i -- nh ng tay anh ch du th du th c, nh ng ng i s ng ngoài vòng pháp lu t, các ngh sĩ hè ph , nh ng c u đ ng viên c ng s n, ng i tàn t, phu đ rác, h t phân, l m xác ch t, lang v n, ph m pháp và c nh ng k ăn th t ng i, vv... -- đã đ c xu t b n ò Đài Loan và H ng C ng song b c m t i Hoa L c. M t s đã đ c đ ch ra t ng Anh, Pháp và Đ c (xem th m c và chi t t t u s t i http://en.wikipedia.org/wiki/Liao_Yiwu). Vào năm 2003, ông đ c gi i Nhân Quy n Hellman-Hammett, và năm 2007, ông đ c gi i T Do Sáng tác (Freedom to Write Award) c a Trung tâm Văn bút Trung Hoa. M c dù bu i trao gi i đ n ra ò B c Kinh, song ông b chính quy n g n không cho t i đ .

Sau 16 l n xin gi y xu t c nh song b bác, ông Liao quy t đ nh đào thoát. Ngày 6 tháng 7 v a qua ông đã t i đ c Đ c sau khi v t t biên gi i Hoa-Vi t t i Hà N i r i đáp máy bay đ Ba Lan và sau đó t i Đ c. Sau đây là b n đ ch t b n Anh ng bài vi t c a ông v hành

trình v t biên tìm t do c a ông.

T nh Yunnan ở tây nam Trung Hoa từ lâu đã là nơi thoát cho những người khao khát một đời sống bên ngoài nước này. Tôi đây, ta có thể vượt biên bằng đường bộ xuyên qua những khu rừng còn tinh khôi, hoặc bằng đường thủy lên đênh sông Lancang cho đến khi nó trở thành sông Mekong len lỏi qua Miền Đì n, Lào, Thái Lan, Cao Mên và Việt Nam.

Do đây mới là tôi đến chân núi đây, nơi đến đây thật sáng đẹp ánh mặt trời, tôi thấy x n xang; óc tưởng tượng của tôi mở rộng vùng. Thực tế là sau khi bị bắt tù năm vì đã viết một bài thơ kết án chính quyền Trung Cộng đã đàn áp dã man các sinh viên tranh đấu vào năm 1989 [nhân viên sinh viên bị u tình đòi dân chủ tôi qua đường Thiên An Môn – chú thích của người dịch], tôi đã bị nhà cầm quyền tại chỗ không chấp gi y xử t c nh 16 n.

Tôi cảm thấy bị cảm động. Bên không còn phải có sự thông hành hay hộ chiếu. Cái đáng kể duy nhất là sự tiến bộ có trong túi. Bên cho việc li nng cái đi n tho i c m tay đi, c t đ t m i liên l c v i th gi i bên ngoài và n vào trong một ngôi làng nơi bên có thể tìm thấy một cách dễ dàng một người dân quê hay một tay buôn l u s ng sàng giúp đỡ bên. Sau khi đã thỏa thuận giá c , bên sẽ đưa c đ a ra khỏi Trung Hoa qua một người đồng nghiệp bí mật ngoài tầm hiểu biết của loài người và ma.

Cho tôi hiểu được năm nay tôi chấp n l i s thoi thúc đào thoát. Thay vì thế, tôi đã chọn ở lại, tiếp tục thu thập tài liệu về những mảnh đời nơi họ từng xã hội. Tôi rời những cuộc bị u tình đòi dân chủ lan khắp thế giới ở r p, và các lời kêu gọi trên Internet để thúc hi n nh ng cu c xu ng đ ng t ng t i Trung Hoa. Vào tháng Hai và Ba, có những cuộc họp tại các trung tâm thương mại và du lịch ở một số thành phố vào mỗi ngày Chủ nhật. Chính quyền họ ng h t, dàn chào bị u đ ng l c l ng kh p n i. Lính tráng thay đ ng ph c b ng đ dân s và đ ng đ y đ ng ph , ch n b t b t k ai th y có v tình nghi.

Trong khi đó, bất cứ đường nào tại Cuộc Cách Mạng Hoa Nhài của Tunisia (ngay cả những cái chết hoa nhài thôi) cũng bị kiểm duyệt trong các diễn đàn và search engines. Cảnh sát bắt b các luật sư nhân quyền, nhà văn và nghệ sĩ. Nhà văn đồng dân chủ Liu Xianbin, người đã bị giam cầm chín năm vì đã tiếp tay thành lập Đảng Dân Chủ Trung Hoa, lại bị kết án thêm 10 năm tù. Nghệ sĩ Ai Weiwei bị n m t h i tháng T và đã bị quyền thúc chốt chốt gia t khi đ c th ra vào giữa tháng Sáu.

Là một người cầm bút cũ h , tôi ít khi lên Internet, và Mùa Xuân ở R p đã qua một tôi. Tuy đường bên l v y ch tôi cũng không tránh khỏi bị c nh sát làm r y rà. Khi các nhân viên mật vụ biết là sách tôi sẽ đưa c xu t b n t i Đ c, Đài Loan và Hoa K , họ bắt đ u g i đi n tho i và t i thăm tôi th ng xuyên.

Vào tháng Ba, bên mật vụ đến đóng đô ở trước nhà tôi để theo dõi sinh hoạt hàng ngày của tôi. “Xu t b n ở Tây phương là vi phạm luật lệ của Trung Quốc,” họ báo tôi. “Hội ký từ làm ô u t ng t m c a h th ng nhà tù của Trung Quốc và cuộc ‘Th ng Đ Đ’ xuyên t c chính sách của đ ng v tôn giáo và đ cao các nhà th l u.” Nếu tôi chấp i không chấp u h y b giao kèo in sách với các nhà xuất bản Tây phương, họ báo tôi, thì tôi sẽ phải chấp u nh ng h u qu pháp lý.

R i th c a [nhà văn] Salman Rushdie t i, m i tôi đi d Đ i h i PEN World Voices N u c. Tôi li n liên l c v i nhà ch c trách đ a ph ng đ xin phép đ i Trung Hoa, và đã đ t mua vé máy bay. Tuy nhiên, ngay tr c ngày tôi lên đ ng, m t sĩ quan c nh sát g i tôi t i “u ng trà,” thông báo cho tôi hay là đ n xin phép c a tôi đã b kh c t . N u tôi c nh t đ nh ra phi tr ng, ông ta b o tôi, h là làm tôi bi n m t, nh đã x y ra cho Ai Weiwei.

Đ i v i m t ng i c m bút, nh t là khi ng i đó l i mu n làm nhân ch ng v nh ng gì đang đi n ra Trung Hoa, t do ngôn lu n và xu t b n mang m t ý nghĩa l n h n chính cu c s ng. B n thân tôi, nhà văn đ t gi i Nobel Liu Xiaobo, đã tr m t giá r t đ t cho nh ng tác ph m và hành đ ng chính tr c a mình [Hi n v n còn b tù m c dù đ c trao gi i Nobel năm 2010]. Tôi không mu n d m vào v t chân c a ông. Tôi không có ý đ nh tr l i nhà tù. Tôi l i cũng không mu n b coi nh là “bi u t ng c a t do” b i nh ng ng i bên ngoài nh ng b c t ng cao c a nhà giam.

Ch có vi c thoát kh i cái nhà tù vĩ đ i và vô hình có tên là Trung Qu c này tôi m i có th vi t và xu t b n m t cách t do. Tôi có trách nhi m cho th gi i bi t m t Trung Qu c hi n th c đ c che đ u b i o t ng v m t n n kinh t bùng phát -- m t Trung Qu c vô c m đ i v i ni m b t m n đang âm c a ng i dân th ng.

Tôi gi ý đ nh đào thoát cho riêng mình. Tôi đã không h i phép b n m t v canh ch ng tôi nh tôi v n làm. Thay vì th , tôi gói ít qu n áo, cây sáo Trung Hoa, m t cái bát chuông Tây T ng và hai cu n sách quý, “H s c a nhà Đ i S Gia” và cu n “Đ o Đ c Kinh.” R i tôi ra kh i nhà khi l m t v không đ ý, và lên đ ng đi Yunnan. M c dù đang lúc tr i nóng mà tôi c m th y nh mình là m t con chu t đ ng vào mùa đông, n m im đ đ dành năng l ng. Tôi tr i qua ph n l n th i gi v i đám dân hè ph . Tôi bi t là n u tôi l c l i tìm kí m th nào tôi cũng s tìm ra m t l i thoát.

V i cu n s thông hành và h chi u nh p c nh Đ c Qu c, Hoa K và Vi t Nam, tôi b t đ u ti n hành. Tôi t t đ i n th i di đ ng sau khi liên l c v n t t v i các thân h u ph ng Tây, nh ng ng i đã h p tác trong đ tính thoát ly. Nhi u ngày sau, tôi t i m t t nh nh đ c biên gi i, t đó tôi có th th y Vi t Nam bên kia m t giòng sông đang ch y xi t. Ng i giúp tôi t i đ a ph ng nói tôi có th thuê ng i bí m t ch tôi qua sông, nh ng tôi t ch i. Tôi có cu n s thông hành còn giá tr . Tôi ch n ra đi b ng ng tr m ki m soát biên gi i trên c u. Tr c cu c đào thoát, có ng i giúp tôi m n m t phòng khách s n sát biên gi i. Gi a nh ng c n m a, tôi trôi n i gi a các c n m ng và th c t i, r i th c gi c ph p ph ng tr c ti ng g c a đ ch b t g p m t cô gái đi m run r y trong m a xin vào tá túc. M c dù t i nghi p song tôi không th giúp đ cô ta.

Vào lúc 10 gi sáng ngày m ng 2 tháng 7, tôi b c 100 yards [kho ng g n 1km] t i tr m gác biên gi i, s n sàng ch p nh n chuy n ghé g m nh t, song m t phép l đã x y ra. Viên ch c xem xét gi y t c a tôi, th nh tho ng ngó tôi quan sát, r i đóng đ u vào s thông hành c a tôi. Tôi đi m t m ch không ng ng t i Hà N i r i đáp m t chuy n bay t i Ba Lan và sau đó Đ c qu c. Khi tôi b c ra kh i phi tr ng Tegel B Á Linh vào bu i sáng ngày m ng 6 tháng 7, viên ch bút ng i Đ c, Peter Sillem, đón tôi. “Tr i i, Tr i i,” anh ta kêu lên. Anh ta vô cùng xúc đ ng và không tin đ c là tôi th c s đã t i đ c Đ c. Bên ngoài phi tr ng không khí t i mát và tôi c m th y t do.

Sau khi tôi đã n đ nh, tôi g i cho gia đình và cô b n gái c a tôi, nh ng ng i đã b nhà ch c trách ch t v n. Tin tôi đã đào thoát lan ra nhanh chóng. M t anh b n h a sĩ b o tôi là anh ta đã t i thăm Ai Weiwei v n b canh ch ng g t gao. Khi ng i b n nói là tôi đã bí m t đ t chân t i n c Đ c, đôi m t Lão Ai m l n. Ông ta rú lên, nh không tin đó là s th c, “Th t v y sao? Th t v y sao?”

09/2011